

**ROCZNIKI
DZIEJÓW SPOŁECZNYCH
I GOSPODARCZYCH**

THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT OF THE ARTS AND SCIENCES
SECTION OF HISTORY AND SOCIAL SCIENCES
IN CO-OPERATION WITH
THE INSTITUTE OF HISTORY POLISH ACADEMY OF SCIENCES

**SOCIAL AND ECONOMIC
HISTORY ANNALS**

ESTABLISHED BY
FRANCISZEK BUJAK AND JAN RUTKOWSKI

VOL. LXXVII (SPECIAL)

POZNAŃ–WARSZAWA 2016
THE INSTITUTE OF HISTORY POLISH ACADEMY OF SCIENCES

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ HISTORII I NAUK SPOŁECZNYCH

INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ROCZNIKI
DZIEJÓW SPOŁECZNYCH
I GOSPODARCZYCH

ZAŁOŻONE PRZEZ
FRANCISZKA BUJAKA I JANA RUTKOWSKIEGO

TOM LXXVII (SPECJALNY)

Redaktor/Editor-in-Chief
Dariusz Jarosz

POZNAŃ–WARSZAWA 2016

INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT OF THE ARTS AND SCIENCES

GŁÓWNY REDAKTOR WYDAWNICTW PTPN / DIRECTOR OF THE PUBLISHING HOUSE
Krzysztof Kurek

INSTYTUT HISTORII IM. TADEUSZA MANTEUFFLA POLSKIEJ AKADEMII NAUK
THE TADEUSZ MANTEUFFEL INSTITUTE OF HISTORY POLISH ACADEMY OF SCIENCES
PEŁNOMOCNIK DYREKTORA IH PAN DS. WYDAWNICZYCH /
CHAIRMAN OF THE PUBLISHING DEPARTMENT
Andrzej Koryn

RADA REDAKCYJNA / EDITORIAL BOARD

Andrzej Chwalba (Instytut Historii UJ), Jarosław Hrycak (Lviv University), Krzysztof Mikulski (Instytut Historii i Archiwistyki UMK), Alexei Miller (Russian Academy of Sciences), Jerzy Strzelczyk (Instytut Historii UAM), Philipp Ther (Universität Wien), Jan Luiten van Zanden (Utrecht University), Janusz Żarnowski (IH PAN)

KOMITET REDAKCYJNY / EDITORIAL COMMITTEE

Paweł Grata (Instytut Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego; XX w.), Piotr Guzowski (zastępca redaktora; Instytut Historii i Nauk Politycznych Uniwersytetu w Białymstoku; średniowiecze), Dariusz Jarosz (redaktor; IH PAN; XX w.), Elżbieta Kościk (Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego; XIX–XX w., demografia historyczna), Cezary Kukło (redaktor statystyczny; Instytut Historii i Nauk Politycznych Uniwersytetu w Białymstoku; nowożytność, demografia historyczna), Krzysztof A. Makowski (Instytut Historii UAM; XIX w.), Włodzimierz Mędrzecki (IH PAN; XX w.), Natalia Jarska (sekretarz redakcji; IH PAN; XX w.)

Adres Redakcji/Address of Editor-in-Chief

Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00–272 Warszawa
tel. (48 22) 831 02 61, fax (48 22) 831 36 42
e-mail: rdsg@ihpan.edu.pl

Tłumaczenie streszczeń
Natalia Kłopotek

Czasopismo recenzowane

Wersja elektroniczna jest wersją referencyjną czasopisma
Tomy w formacie pdf znajdują się na stronie internetowej: www.rdsg-ihpan.edu.pl;
ponadto angielskie streszczenia są zamieszczane na stronie "The Central European Journal of Social Sciences and Humanities" (<http://cejsh.icm.edu.pl>)

Copyright © by PTPN, 2016
Copyright © by IH PAN, 2016

eISSN 2450–8470
pISSN 0080–3634

Printed in Poland

nakład 150 egz., wydanie I
Poznań–Warszawa 2016

Wyłączny dystrybutor
Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
dystrybucja@ptpn.poznan.pl

SPIS TREŚCI (CONTENTS)

MATERIAŁY Z KONFERENCJI NAUKOWEJ „MIASTA PRYWATNE W SIECI
MIEJSKIEJ KRÓLESTWA POLSKIEGO I RZECZYPOSPOLITEJ OBOJGA NARODÓW”,
ZAMOŚĆ, 23–24 KWIETNIA 2015

MATERIAL FROM A CONFERENCE „PRIVATE TOWNS IN THE URBAN
NETWORK OF THE KINGDOM OF POLAND AND THE POLISH-LITHUANIAN
COMMONWEALTH”,

ZAMOŚĆ, APRIL 23–24, 2015

ARTYKUŁY (ARTICLES)

- Zdzisław Noga, Ryszard Szczygieł, *Miasta prywatne w sieci miejskiej Królestwa
Polskiego i Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uwagi wstępne* 9
(Private towns in the urban network of the Kingdom of Poland and the Polish-Lithua-
nian Commonwealth. Introductory remarks)
- Ryszard Szczygieł, *Miasta prywatne w Polsce od XIV wieku do 1772 roku – chro-
nologią lokacji, właściciele, pełnione funkcje* 13
(Private towns in Poland from the 14th century to 1772 – chronology of foundations,
owners and functions) 44
- Mateusz Goliński, *Miasta prywatne na Śląsku – zarys problemu* 47
(Private towns in Silesia – an outline) 70
- Radosław Gliński, *Wpływ rodu Schaffgotschów na kształt przestrzenny i architek-
toniczny miast Gryfowa Śląskiego i Mirska w średniowieczu i nowożytności* . . 73
(Influence of the Schaffgotsch family on the spacial and architectural layout of the
towns of Gryfów Śląski and Mirsk in the Middle Ages and the modern era) 92
- Marek Słoń, *Miasta prywatne w sieci miejskiej Wielkopolski XV–XVI wieku* 93
(Private towns in the urban network of Greater Poland in the 15th–16th century) . . . 122
- Feliks Kiryk, *Małopolskie miasta prywatne w XIII–XVI wieku* 125
(Private towns of Lesser Poland in the 13th–16th century) 141
- Andrzej Janeczek, *Miasta prywatne na Rusi Koronnej do końca XV wieku* 143
(Private towns in Crown Ruthenia until the end of the 15th century) 177

Andrij Zajac, <i>Miasta prywatne Wołynia w XVI i pierwszej połowie XVII w. Liczba i specyficzne cechy funkcjonowania</i>	179
(Private towns in Volhynia in the 16 th and the first half of the 17 th centuries. The number and specific features of their function)	198
Natalia Bilous, <i>Miasta prywatne Kijowszczyzny w XVI i pierwszej połowie XVII w.: specyfika rozwoju i funkcjonowania</i>	199
(Private towns of the Kyiv Voivodeship in the 16 th – first half of the 17 th century. Particularities of development and functioning)	214
Bogusław Krasnowolski, <i>Układy przestrzenne miast prywatnych w Małopolsce. Wybrane przykłady</i>	217
(Spatial layouts of private towns in Lesser Poland. Selected examples)	244
Rafał Eysymontt, <i>Małe miasta prywatne na Dolnym Śląsku – układy przestrzenne</i>	245
(Small private towns in Lower Silesia – spacial layouts)	268
Paweł Jusiak, <i>Działalność fundacyjna właścicieli na terenie miast prywatnych Rzeczypospolitej w XVI–XVIII wieku</i>	271
(Foundation activity of the owners of private towns on their territory in the Commonwealth in the 16 th –18 th centuries)	295
Piotr Miodunka, <i>Elity w małych miastach prywatnych Małopolski w XVII i XVIII wieku</i>	297
(Elites in small private towns of Lesser Poland in the 17 th and the 18 th century)	318
Cezary Kukło, <i>Struktury demograficzne i etniczne miast prywatnych w Koronie w XVI–XVIII wieku. Uwagi wstępne</i>	319
(Demographic and ethnic structure of private towns of the Crown in the 16 th –18 th century. Introductory remarks)	355
Adam Kaźmierczyk, <i>Żydzi w miastach prywatnych. Wybrane aspekty</i>	357
(Jews in private towns. Selected issues)	378
Jacek Wijaczka, <i>Reformacja w miastach prywatnych w Koronie w XVI wieku</i> ...	379
(Reformation in private towns of the Crown in the 16 th century)	406
Marian Mikołajczyk, <i>Sądownictwo w miastach prywatnych w Polsce XVI–XVIII wieku. Problem odrębności postępowania w sprawach kryminalnych</i>	407
(Judicial system in private towns in Poland in the 16 th –18 th century. The issue of differences in criminal proceedings)	424
Michał Słomski, <i>Sieć miast kościelnych ziem polskich Korony w XVI wieku. Przyczynek do problematyki</i>	427
(Network of ecclesiastical towns in the Polish Crown in the 16 th century. Introductory analysis of the issue)	455
WYKAZ SKRÓTÓW (LIST OF ABBREVIATIONS)	459

MATERIAŁY Z KONFERENCJI NAUKOWEJ
„MIASTA PRYWATNE W SIECI MIEJSKIEJ KRÓLESTWA
POLSKIEGO I RZECZYPOSPOLITEJ OBOJGA NARODÓW”,
ZAMOŚĆ, 23–24 KWIETNIA 2015

ZESPÓŁ HISTORII MIAST PRZY KOMITECIE NAUK
HISTORYCZNYCH PAN

MATERIAL FROM A CONFERENCE „PRIVATE TOWNS
IN THE URBAN NETWORK OF THE KINGDOM OF POLAND
AND THE POLISH-LITHUANIAN COMMONWEALTH”,
ZAMOŚĆ, APRIL 23–24, 2015

COMMISSION FOR URBAN HISTORY OF POLISH NATIONAL
HISTORICAL COMMITTEE

REDAKCJA NAUKOWA/EDITED BY
ZDZISŁAW NOGA, RYSZARD SZCZYGIEŁ